

Jaarverslag 2012

Voor u ligt het jaarverslag 2012 van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ). Dit jaarverslag geeft u een beeld van de werkzaamheden die in 2012 zijn uitgevoerd; zowel operationeel als beheersmatig.

Er is in 2012 een groot aantal incidenten geweest. Gelukkig geen grootschalige incidenten zoals de branden in Moerdijk en Kijfhoek in 2011. Echter, toch een aantal serieuze grotere en kleinere. Zo is er in het eerste kwartaal sprake geweest van hoogwater in de regio. Dit was een spannende periode; er is veel inzet gepleegd om de ontwikkelingen te monitoren en een grootschalige inzet zo goed mogelijk voor te bereiden. Gelukkig heeft het zo ver niet hoeven komen, omdat het water 'net op tijd' weer zakte. Daarnaast kregen we te maken met vijf grote, drie zeer grote branden en enkele gaslekken alsook een kortdurende uitval van het Openbaar Meld Systeem (OMS). Er is sprake geweest van vier GRIP 1 en twee GRIP 2 inzetten. Gelukkig zijn bij alle incidenten geen zwaar gewonden gevallen of mensen overleden.

Naast de operationele inzetten is 2012 ook op beheersmatig vlak een belangrijk jaar geweest. Zo is de VRZHZ verhuisd naar de Romboutslaan in Dordrecht. Met deze verhuizing werken bijna alle organisatie-eenheden op één locatie; dit bevordert de eenheid van de organisatie en efficiëntie van werken. Ook is gestart met de voorbereidingen om de meldkamers van Zuid-Holland Zuid en Rotterdam-Rijnmond samen te voegen en de Regionale Ambulance Voorziening ZHZ binnen de VRZHZ in te bedden.

Belangrijke mijlpaal voor Zuid-Holland Zuid was het bestuurlijke akkoord over de regionalisering van de brandweer. Het was bijzonder om te zien hoe in 2012 het regionaliseringsproces gezamenlijk met alle gemeenten is voorbereid. Het is dan ook zeer verheugend dat in september de finale besluitvorming kon plaatsvinden in het algemeen bestuur en daarna binnen alle gemeenten; de bekroning op een gedegen proces, waar we met elkaar bijzonder trots op mogen zijn. Vanaf 1 januari 2013 is er dan ook sprake van één brandweerorganisatie binnen Zuid-Holland Zuid. In 2012 is ook besloten de dienstverlening, die de VRZHZ tot nu toe van het Servicecentrum Drechtsteden afnam, in eigen beheer te gaan voeren. Tevens is de gemeenschappelijke regeling VRZHZ in overeenstemming gebracht met de Wet veiligheidsregio's en geactualiseerd.

Tot slot maakte algemeen directeur P.L.J. Bos in oktober bekend per 1 januari 2013 te vertrekken naar Utrecht, waar hij is benoemd tot algemeen directeur van de gelijknamige Veiligheidsregio. De heer Bos heeft zeven jaar in Zuid-Holland Zuid gewerkt; eerst als regionaal commandant brandweer en vanaf 1 juli 2009 ook als secretaris van het bestuur en als algemeen directeur Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. De heer Bos heeft een alerte en betrouwbare organisatie neergezet, waar hij met trots op kan terugzien.

Natuurlijk heeft er nog veel meer plaatsgevonden in 2012. In dit jaarverslag zijn de belangrijkste zaken voor u op een rij gezet.

drs. A.A.M. Brok,
Voorzitter Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	5
Bestuur	5
De drie planfiguren van de Veiligheidsregio	6
Samenwerking/afstemming veiligheidsregio's en partners	8
Operationele activiteiten VRZHZ	9
Externe Communicatie	11
Ontwikkelingen binnen de VRZHZ	12
Brandweer	13
Hoofdafdeling Risico- en Crisisbeheersing/Multidisciplinair	16
Bedrijfsvoering	18
Bureau Gemeenten	19
GHOR	20
MiSRaR	21
Feiten en Cijfers	22

Het jaar 2012 was een jaar waarin de VRZHZ te maken had met veel veranderingen. Zo werd het nieuwe kantoorgebouw van de VRZHZ in Dordrecht in gebruik genomen. Daarmee verhuisde ook het nieuwe Regionaal Coördinatiecentrum (RCC), vanwaar uit rampen, calamiteiten en incidenten worden gecoördineerd en aangestuurd. Kort daarna werd mede met het oog op de regionalisering van de brandweer, een geheel vernieuwde ICT-omgeving uitgerold en werd een nieuwe telefooncentrale in gebruik genomen, inclusief nieuwe telefoonnummers.

Om te komen tot goede Interregionale samenwerking zijn hiervoor door de vier veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland afspraken vastgelegd in convenanten. Dat is vooral van belang bij regio-overschrijdende calamiteiten of incidenten. Zo is bijvoorbeeld afgesproken dat de regio waar de bron van het incident zich bevindt leidend is.

Om goed voorbereid te zijn op grootschalige uitbraken van infectieziekten en andere rampen met een geneeskundige impact is de Wet publieke gezondheid (Wpg) per 1 januari 2012 gewijzigd. Eén van de wijzigingen is het invoeren van de functie directeur Publieke Gezondheid (DPG)*]. Voor Zuid-Holland Zuid is de heer N.J. van der Poel benoemd tot directeur Publieke Gezondheid.

*] De directeur Publieke Gezondheid is verantwoordelijk voor het verbinden van gezondheidszorg en veiligheid in de vorm van voorbereiding op de opgeschaalde zorg tijdens rampen en crises.

In het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio vond een aantal mutaties plaats. De heer A.S. Scholten vertrok uit Zwijndrecht naar Venlo. Mevrouw M. Wiebosch-Steeman, die vertrok uit Hardinxveld-Giessendam, is nu hier waarnemend burgemeester. De heer B. Blase, burgemeester van Alblasserdam werd tevens waarnemend burgemeester in Hardinxveld-Giessendam. In Hendrik-Ido-Ambacht is de heer J. Heijkoop aangetreden als opvolger van de heer H.H. Jonker. In Sliedrecht werd waarnemend mevrouw A.G.M. van de Vondevoot opgevolgd door de heer A.P.J. van Hemmen. Tot 31 december 2012 heeft de heer T.C. van Gelder de heer W. Gradisen uit Liesveld vervangen en was de heer M. Houtman burgemeester van Nieuw-Lekkerland. Beide gemeenten zijn per 1-1-2013 opgegaan in de nieuwe gemeente Molenwaard. De heer D.R. van der Borg, burgemeester van Graafstroom is sinds 1 januari 2013 waarnemend burgemeester van Molenwaard, waarin ook Graafstroom is opgegaan.

Het algemeen bestuur heeft in 2012 vijf maal vergaderd. Zaken die daarbij aan de orde zijn gekomen waren onder meer:

- Aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid;
- De ontvlechting uit het Servicecentrum Drechtsteden (SCD);
- Rampenbestrijding op het water, waarbij is besloten tot het inzetbaar houden van één duikploeg voor Zuid-Holland Zuid;
- Rapport inzake de brand Moerdijk van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV);
- Actualisatie van zowel het Regionaal Risicoprofiel als het Regionaal Crisisplan;
- Beleid inzake de aanwijzing van bedrijfsbrandweer;
- Bevolkingszorg;
- Regionalisering Crisiscommunicatie;
- Het besluit tot regionalisering Brandweer, met bijbehorend dekkingsplan.

De drie planfiguren van de Veiligheidsregio

Volgens de Wet veiligheidsregio's moet elke veiligheidsregio beschikken over drie bestuurlijk vastgestelde planfiguren; het regionaal risicoprofiel, het beleidsplan en het regionaal crisisplan. Periodiek dienen deze planfiguren te worden geactualiseerd.

Het regionaal risicoprofiel VRZHZ

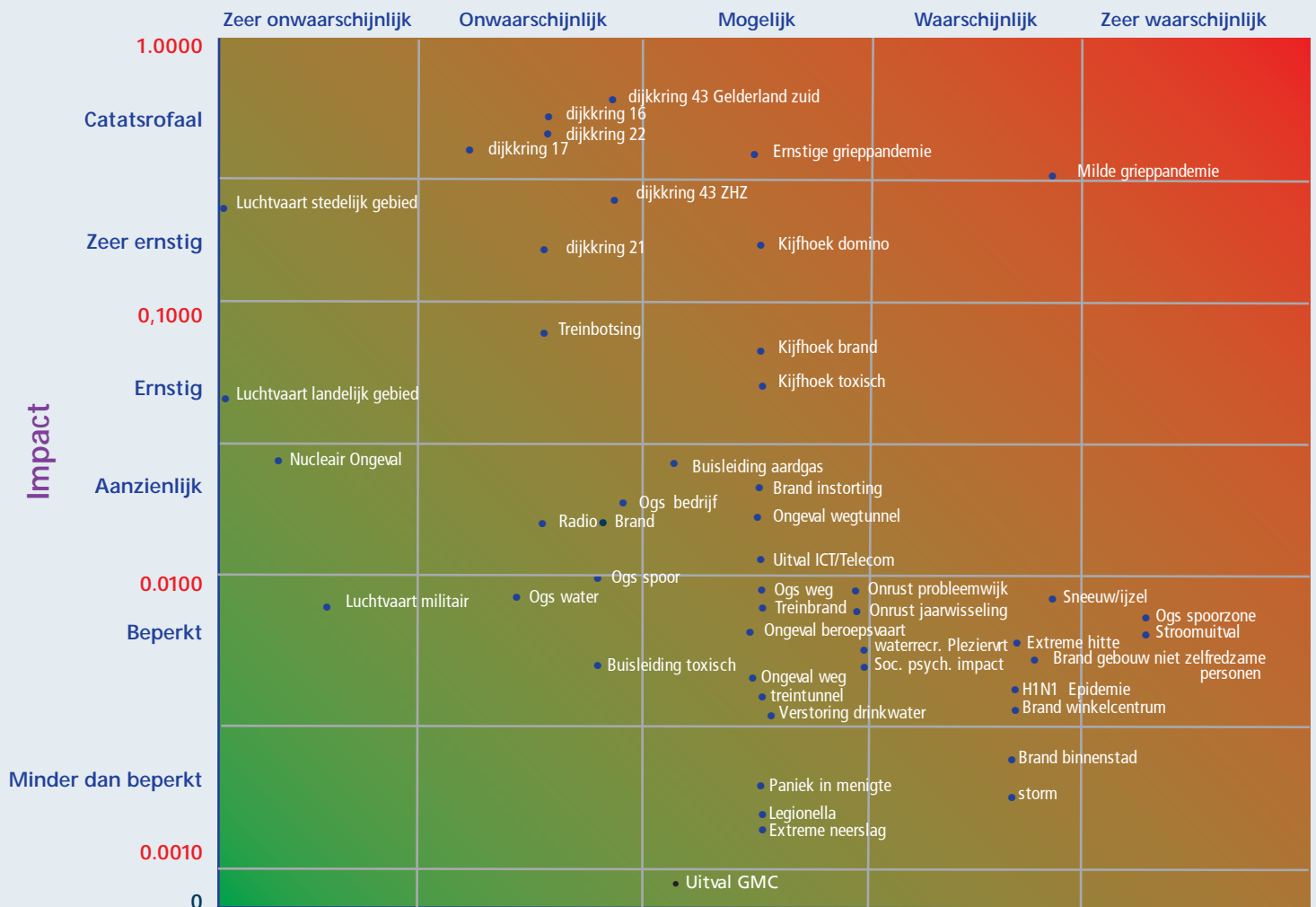
Het regionaal risicoprofiel VRZHZ is het samengestelde overzicht van het risicobeeld van de regio (een overzicht van risicovolle situaties), de risicoduiding (een overzicht naar soorten branden, rampen en crises) en de risicoanalyse (een weging en inschatting van de gevolgen hiervan). In totaal zijn ca. 40 scenario's beschreven, geanalyseerd en met elkaar vergeleken. Daaruit volgde een overzicht van de grootste risico's voor Zuid-Holland Zuid

In 2012 heeft een eerste actualisatie van het risicoprofiel plaatsgevonden. Daarin zijn op verzoek van het algemeen bestuur de uitkomsten van de diverse onderzoeken naar de brand in Moerdijk meegewogen. Tevens zijn andere ervaringen meegenomen in deze eerste actualisatie, zoals bijvoorbeeld de brand op rangeerterrein Kijfhoek in Zwijndrecht en een storing in het KPN-netwerk.

Naar aanleiding van in 2011 ingebrachte reacties van gemeenten is een viertal extra scenario's beschreven en beoordeeld op de mate van impact en waarschijnlijkheid. Het betreft de scenario's:

- ongeval met gevaarlijke stoffen op spooremplacement Kijfhoek;

Waarschijnlijkheid

Risicodiagram VRZHZ - De risicovolle situatie's in Zuid-Holland Zuid zijn wat betreft de mate van waarschijnlijkheid en impact geplaatst in een grafisch beeld. In het groene deel zijn zowel waarschijnlijkheid als impact van het betreffende risico heel laag, zoals een incident Luchtvaart militair. De milde griep пандemie daarentegen is heel goed denkbaar en de impact is doorgaans heel hoog.

- incident met personenvervoer op het spoor;
- luchtvaartincident;
- ongeval tijdens transport of opslag van radioactief materiaal.

Daarnaast is een nadere nuancering in de waarschijnlijkheid op overstroming per dijkkring in het risicodiagram verwerkt. Van de nieuw uitgewerkte scenario's valt het 'ongeval met gevaarlijke stoffen op spooreplacement Kijfhoek' in de meest risicovolle categorie I. De overstromingsrisico's blijven ondanks de hogere waarschijnlijkheid van overstroming in afzonderlijke dijkkringen, net als in het vorig jaar vastgestelde risicoprofiel vallen onder categorie II. Een herwaardering van de impactcriteria rond een type incident als in Moerdijk, heeft niet geleid tot verschuiving van de positie in het risicodiagram.

Het regionaal crisisplan

Ook het regionaal crisisplan (RCP) werd in 2012 geactualiseerd. Hierbij zijn naar aanleiding van organisatie-ontwikkelingen, wetswijzigingen en de verwerking van opgedane ervaringen en aanbevelingen uit evaluaties van incidenten binnen en buiten de regio verschillende aanpassingen aangebracht. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- opname van het Convenant voor de inter-regionale samenwerking tussen de veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland;
- opname van de wettelijke eisen volgend uit de Wet Publieke Gezondheid (WPG) 2e tranche voor wat betreft de grootschalige bestrijding van infectieziekten;
- verduidelijking van de taak van de directeur Publieke Gezondheid in de hoofdstructuur;
- de politie-structuur in het RCP is aangepast aan de werkwijze binnen de SGBO-structuur (= Staf Grootschalig Bijzonder Optreden) van de Nationale Politie-organisatie.

Het Beleidsplan VRZHZ

Met het vaststellen van het Beleidsplan 2012 - 2015 heeft het algemeen bestuur mede richting gegeven aan de inspanningen om de rampenbestrijding, crisisbeheersing (inclusief risicobeheersing), brandweezorg en (grootschalige) geneeskundige hulpverlening in Zuid-Holland Zuid op de best mogelijke wijze uit te voeren.

Staat van de Rampenbestrijding

De Minister van Veiligheid en Justitie brengt elke drie jaar de 'Staat van de Rampenbestrijding' uit. Hierin presenteert de Minister de Tweede Kamer, op basis van onderzoek door de Inspectie Veiligheid en Justitie bij alle veiligheidsregio's, een beeld van de rampenbestrijding in Nederland.

Bij het opstellen van de Staat van de Rampenbestrijding hanteert de IVenJ een toetsingskader hetgeen omschrijft hoe de in de Wet en het Besluit veiligheidsregio's (Wvr en Bvr) genoemde eisen worden getoetst en gewaardeerd. Verder wordt per regio bekeken of en in hoeverre de aanbevelingen uit de vorige Staat zijn opgevolgd. Tot slot wordt het daadwerkelijk functioneren van de Veiligheidsregio beoordeeld aan de hand van de jaarlijks voorgeschreven systeem-oefening. Aangezien het tijdstip van onze jaarlijkse systeem-oefening na het meetmoment van IVenJ lag, is besloten om het functioneren van de VRZHZ tijdens het incident Kijfhoek te beoordelen in het kader van deze Staat.

Ten opzichte van de vorige Staat heeft de VRZHZ op alle onderdelen waar dat mogelijk was vooruitgang geboekt. Daarnaast zijn de aanbevelingen uit de rapportage van 2009 opgevolgd. Dit alles maakt dat het regioprofiel een positief beeld geeft van de ontwikkeling van de VRZHZ in de laatste drie jaar. De definitieve versie van de Staat van de Rampenbestrijding verschijnt eind eerste/begin tweede kwartaal 2013. Dan is bekend hoe de prestaties van alle veiligheidsregio's er uitzien en hoe de prestaties van de veiligheidsregio's zich tot elkaar verhouden.

Samenwerking veiligheidsregio's en partners

De VRZHZ hecht aan samenwerking met partners in de vitale sector. Immers, de Veiligheidsregio kan het niet alleen; samen maakt sterker. Daarom is het belangrijk goede afspraken te maken. Ook in 2012 zijn hierover afspraken gemaakt. De belangrijkste zijn:

Convenanten

De VRZHZ en haar partners gebruiken hiertoe landelijk ontwikkelde modelconvenanten. In de convenanten worden specifieke afspraken gemaakt over planvorming, opleiden, trainen en oefenen, risico- en crisiscommunicatie, melding, alarmering, vertegenwoordiging in regulier overleg en crisisteams en informatiemanagement (waaronder Netcentrisch werken).

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid heeft nagenoeg alle convenanten met de betrokken partners afgesloten. Aan een aantal convenanten wordt de laatste hand gelegd. Uiteindelijk zullen convenanten gesloten zijn met: drinkwaterbedrijven, gas- en elektrabedrijven, Rijkswaterstaat, de waterschappen, de spoorbedrijven en Defensie.

Bestuurlijk convenant veiligheidsregio's Zuid-Holland

In 2011 hebben de voorzitters van de vier Veiligheidsregio's in Zuid-Holland een convenant gesloten over de samenwerking bij incidenten die de meerdere regio's treffen. Om deze afspraken te borgen moesten nog praktische uitvoeringsafspraken gemaakt worden die een plek krijgen in de regionaal crisisplannen van de regio's. In 2012 is dit gebeurd. Met de uitwerking streven de veiligheidsregio's naar eenduidigheid en eensluidendheid in hun optreden. Overigens is de basis van ons convenant meegenomen en door de minister als voorbeeld benoemd in de ontwikkeling van de landelijke afspraken over bovenregionale samenwerking tussen veiligheidsregio's.

Provinciaal veiligheidsnetwerk

De VRZHZ organiseerde de afgelopen jaren het zogenaamde veiligheidsnetwerk, een overleg waarbij de veiligheidsregio met haar partners op directieniveau over de belangrijkste regionale risico's heeft overlegd en waar kennisuitwisseling en afstemming plaatsvond. In het kader van het genoemde bestuurlijk convenant tussen de vier veiligheidsregio's over interregionale samenwerking is afgesproken dat het veiligheidsnetwerk in de toekomst op provinciaal niveau wordt georganiseerd door de vier veiligheidsregio's gezamenlijk. Daarom heeft in 2012 het laatste Veiligheidsnetwerk Zuid-Holland Zuid plaats-

gevonden. In voorjaar 2013 wordt het eerste veiligheidsnetwerk Zuid-Holland georganiseerd.

Netwerkevent #SSIV

Op 30 augustus werd door de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid in Dordrecht het netwerkevent "Samen sterk in Veiligheid" gehouden. Tijdens deze netwerkdag kwamen de multidisciplinaire medewerkers van de VRZHZ en andere regio's bijeen om met elkaar inhoudelijk stil te staan bij allerlei zaken, zoals interregionale samenwerking, afstemming en vooral ook ideeën uitwisselen.

Binnen de Veiligheidsregio's bestaan veel vergelijkbare werkzaamheden, taken en processen. Natuurlijk zijn er overeenkomsten en verschillen, maar de belangrijkste vragen zijn misschien wel: kennen we elkaar, weten we elkaar snel te vinden als er sprake is van een grensoverschrijdende calamiteit, verschillen onze procedures veel van de burens? Aan de hand van plenaire discussies en verdieping in workshops werd met elkaar een antwoord gevonden op deze vragen. De dag werd gezamenlijk afgerond met een barbecue voor alle deelnemers.

Interregionaal Afsprakenkader Veiligheidsregio's (IAV)

Vanuit nauwe samenwerking tussen enkele veiligheidsregio's en partners, die bij incidenten op het water betrokken zijn, is in 2012 het 'Inter-regionaal Afsprakenkader Veiligheidsregio's ten behoeve van de incidentbestrijding op rijkswateren' (IAV) tot stand gekomen. De veiligheidsregio's hebben hiertoe samen met Rijkswaterstaat, Kustwacht, Koninklijke Nederlandse Reddingsmaatschappij, Havenbedrijf Rotterdam *] en de Politie het IAV opgesteld.

Het werkingsgebied betreft de rijkswateren die zijn gelegen tussen de bovengenoemde veiligheidsregio's. Voor een aantal rijkswateren is de voorbereiding al in volle gang, zoals bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van het Incident Bestrijdingsplan. In 2013 wordt gestart met het uitwerken van de afspraken op en rondom het kruispunt van de drie rivieren tussen de veiligheidsregio's Hollands-Midden, Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid.

*] Het Havenbedrijf Rotterdam voert beheerstaken uit voor enkele gemeenten in Zuid-Holland Zuid.

Achterin het jaarverslag vindt u feiten en cijfers, ook over operationele activiteiten. In het oog springende zaken in 2012 waren:

Hoogwater

Op 4 en 5 januari was in Zuid-Holland Zuid, vanwege sterk verhoogde waterafvoer vanaf de rivieren en de harde noordwesten wind, sprake van aanzienlijk hogere waterstanden dan gebruikelijk. Daarom werd de crisisorganisatie opgeschaald. Het Regionaal Operationeel Team (ROT) kwam bijeen; naast de kernbezetting waren ook Rijkswaterstaat en de beide waterschappen aanwezig.

In het ROT hadden onder meer de mogelijke evacuatie van de polder Nieuwland en de crisiscommunicatie de aandacht. De focus van de landelijke media in deze periode lag vooral op de gebieden Groningen (daadwerkelijke evacuatie) en de Drechtsteden.

Molentochten

Op 11 februari vonden de schaatsmolentochten in de Alblasserwaard plaats. Vanwege de verwachte drukte en de grote aantallen schaatsers,

hebben organisatie, gemeenten en gezamenlijke hulpdiensten zich voorbereid op een grote hulpvraag. Daarom heeft het Regionaal Operationeel Team op vrijdag 10 februari een afstemmingsoverleg gehouden. Op zaterdag 11 februari waren Politie en de geneeskundige hulpverleningsdiensten opgeschaald.

In de voorbereiding is er vooral aandacht besteed aan bereikbaarheid (verkeerscirculatie en parkeerproblematiek) en de hulpverlening aan gewonden. De coördinatie was in handen van de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). Behalve botbreuken zijn er geen grote incidenten geweest.

GRIP 2 Noorderelsweg

Op 10 september was sprake van een zeer grote brand in een schuur met opslag van hooibalen aan de Noorderelsweg, hoek Springerweg in polder De Biesbosch in Dordrecht. Er ontstond een hevige rookontwikkeling, waarbij ook asbest vrijkwam. Op basis van metingen werd besloten het scheepvaartverkeer op een deel van de Nieuwe Merwede tijdelijk stil te leggen. Ook de

pont bij de Kop van 't Land richting Werkendam werd tijdelijk uit de vaart genomen. Er zijn bij dit incident geen slachtoffers gevallen.

Overige incidenten

Op 8 januari woedde een brand in een bakkerij in Gorinchem. De vrijgekomen rook verspreidde zich over de A15. Het betrof een zeer grote brand, waarbij GRIP 1 is afgekondigd. Er zijn geen slachtoffers gevallen; de meetploegen hebben geen verhoogde concentraties van gevaarlijke stoffen gemeten. Op de A15 is de maximale snelheid tijdelijk verlaagd. Vrij snel draaide wind zodanig dat deze ook voor de A15 geen problemen meer opleverde. Hierna is afgeschaald naar GRIP 0.

Op 6 april is gedurende ongeveer 30 minuten een storing geweest in de P2000 alarmering. De storing werd veroorzaakt door werkzaamheden in de cross-connect centrale van de KPN in Utrecht. Ten gevolge van deze storing gingen de pagers af.

Op 28 juni ontstond tijdens graafwerkzaamheden in de Oranjestraat in Numansdorp een gaslek met een grote steekvlam. Eén woning raakte beschadigd door de steekvlam. Er zijn geen slachtoffers gevallen. Monteurs hebben de gastoevoer stilgelegd, waarna de brand doofde. De brandweer hield omliggende woningen nat om te voorkomen dat ze door de hitte in brand zouden vliegen. De volgende dag werden de woningen door Stedin weer aangesloten op het gasnet.

Op 14 augustus vond tijdens de spits op de A27 een aanrijding plaats met letsel en beknelling. Het betrof een personenauto tussen twee vrachtauto's, waarbij de bestuurder van de auto ernstig bekneld is geraakt. Vanwege het tijdstip van het incident en een mogelijk verkeersinfarct werd opgeschaald naar GRIP 1 en werd door RWS een omleidingsroute ingesteld via de A2. Ter plekke is na overleg met de leidinggevenden besloten terug te schalen naar GRIP 0 en werd de afhandeling van het incident overgedragen aan de Officier van Dienst van de Politie.

Veiligheidswijzer

Eind 2012 verscheen, in samenwerking met de GGD, de Omgevingsdienst, politie<GHOR en brandweer, de 'Veiligheidswijzer Zuid-Holland Zuid'. Het is een uitgave om mensen bewust(er) te maken van de risico's in eigen leefomgeving en hoe men zich hierop kan voorbereiden. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld extreem weer, zoals hitte, hoog water of zeer strenge vorst of langdurige stroomuitval. De Veiligheidswijzer is huis-aan-huis in de heel Zuid-Holland Zuid bezorgd.

Kernboodschap 'Rook'

Na de brand in Moerdijk zijn tal van opmerkingen gemaakt over boodschap die werd verteld. Hieruit bleek dat de boodschap "we meten geen gevaarlijke concentraties schadelijke stoffen" niet direct aansloot bij de beleving van de inwoners; de boodschap kwam dus niet altijd goed over. Daarom zullen de operationele diensten bij rookontwikkeling altijd de boodschap 'Rook' gebruiken:

"Rook inademen is nooit gezond. Blijf daarom zoveel mogelijk uit de rook en probeer inademen van rook altijd te voorkomen".

Burgernet

Burgernet werd in 2011 geïntroduceerd om onder meer de zogenaamde heterdaadkracht te verhogen. Met burgernet vraagt de Politie de medewerking van burgers bij tal van zaken. Deelnemers kunnen via burgernet.nl zelf aangeven op welke wijze zij berichten willen ontvangen en op welke tijdstippen. Burgernet richt zich op de leefbaarheid en veiligheid in de wijken.

Wanneer er sprake is van acute dreiging kunnen burgernet-abonnees in dat gebied middels een burgernetbericht gealarmeerd worden. Momenteel nemen in Zuid-Holland Zuid ca. 82.000 inwoners (ca. 17%) deel aan Burgernet.

Twitter en website

De VRZHZ gebruikte veelvuldig de website en het Twitteraccount voor externe communicatie. Op Twitter en de website worden actuele ontwikkelingen gemeld en zijn ook persberichten en vergaderstukken van het algemeen bestuur te vinden. Twitter werd in 2012 tevens gebruikt om actuele informatie te verstrekken over incidenten, branden en evenementen. Eind 2012 had de VRZHZ ca. 1.950 volgers.

Ontwikkelingen binnen de VRZHZ

Nieuw kantoor en Regionaal Coördinatie Centrum (RCC)

De VRZHZ heeft in september haar intrek genomen in het nieuwe kantoorgebouw aan de Romboutslaan 105 in Dordrecht. Bijna alle organisatie-eenheden binnen de VRZHZ zijn nu te vinden op deze locatie. Belangrijk pluspunt is dat alle organisatie-eenheden nu bij elkaar zitten. Dit zorgt voor efficiency en korte lijnen. In het nieuwe kantoor zijn de Directie, de GHOR, de Hoofdafdeling Risico-en Crisisbeheersing en de Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid gehuisvest.

In het kantoor is het nieuwe Regionaal Coördinatie Centrum (RCC) ondergebracht. Wat in koude situaties normale werkplekken zijn, worden tijdens een calamiteit of crisis de werkplekken voor de secties en hulpdiensten. Het Regionaal Operationeel Team (ROT) vergadert in het RCC en coördineert de hulpverlening en crisiscommunicatie.

Met de verhuizing is ook een nieuwe telefooncentrale in gebruik genomen, waarmee ook alle brandweerclusters en -posten via één nieuw VRZHZ-nummer bereikbaar zijn.

Gemeenschappelijke MeldCentrale (GMC)

Wat betreft de GMC is in 2012 gestart met het proces de meldkamers Zuid-Holland Zuid en Rotterdam-Rijnmond samen te voegen. De nieuwe meldkamer in Rotterdam wordt één van de tien meldkamers van de nieuwe Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO). In 2012 is met name begonnen de werkprocessen van beide meldkamers te inventariseren.

De VRZHZ is vertegenwoordigd in een stuurgroep, die de samenvoeging van de meldkamers stuurt. Bureau Operationele Zaken van de Brandweer heeft voor de samenvoeging van de meldkamers een afstudeerproject begeleid, waarin de operationele gevolgen voor de brandweerorganisatie van Zuid-Holland Zuid in beeld zijn gebracht.

Historisch besluit: Regionalisering Brandweer

Op 26 september heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Holland een historisch besluit genomen dat de brandweer regionaliseert én is overeenstemming bereikt over de wijze waarop de brandweertaken per 1 januari 2013 worden uitgevoerd, inclusief financiële afspraken. Hiermee kwam een einde aan de jarenlange (soms meer dan 100 jarige) geschiedenis van de gemeentelijke brandweer. De gemeenteraden moesten nog wel hierover besluiten nemen, maar grote problemen hebben zich niet voorgedaan; het hele proces was namelijk in nauwe samenwerking en afstemming met de gemeenten doorlopen. In Zuid-Holland Zuid is écht van onderop geregionaliseerd.

De VRZHZ heeft in 2012 alle voorbereidingen getroffen om een grote groep brandweermensen, zowel beroeps en vrijwilligers, een goede plek in de nieuwe organisatie te bieden. Er is sterk ingezet eerst alleen het noodzakelijke te regelen. Immers, de "winkel" moest gewoon open blijven. Desondanks moesten heel wat medewerkers flink wat overuren maken. Het is echt bewonderenswaardig te zien hoeveel inspanning er is geleverd om alles op 1 januari 2013 op orde te hebben. In de loop van 2013 zullen er nog wel de nodige puntjes op de "i" gezet moeten worden, maar de geregionaliseerde brandweer is sinds 1 januari 2013 een feit! Een resultaat om trots op te zijn.

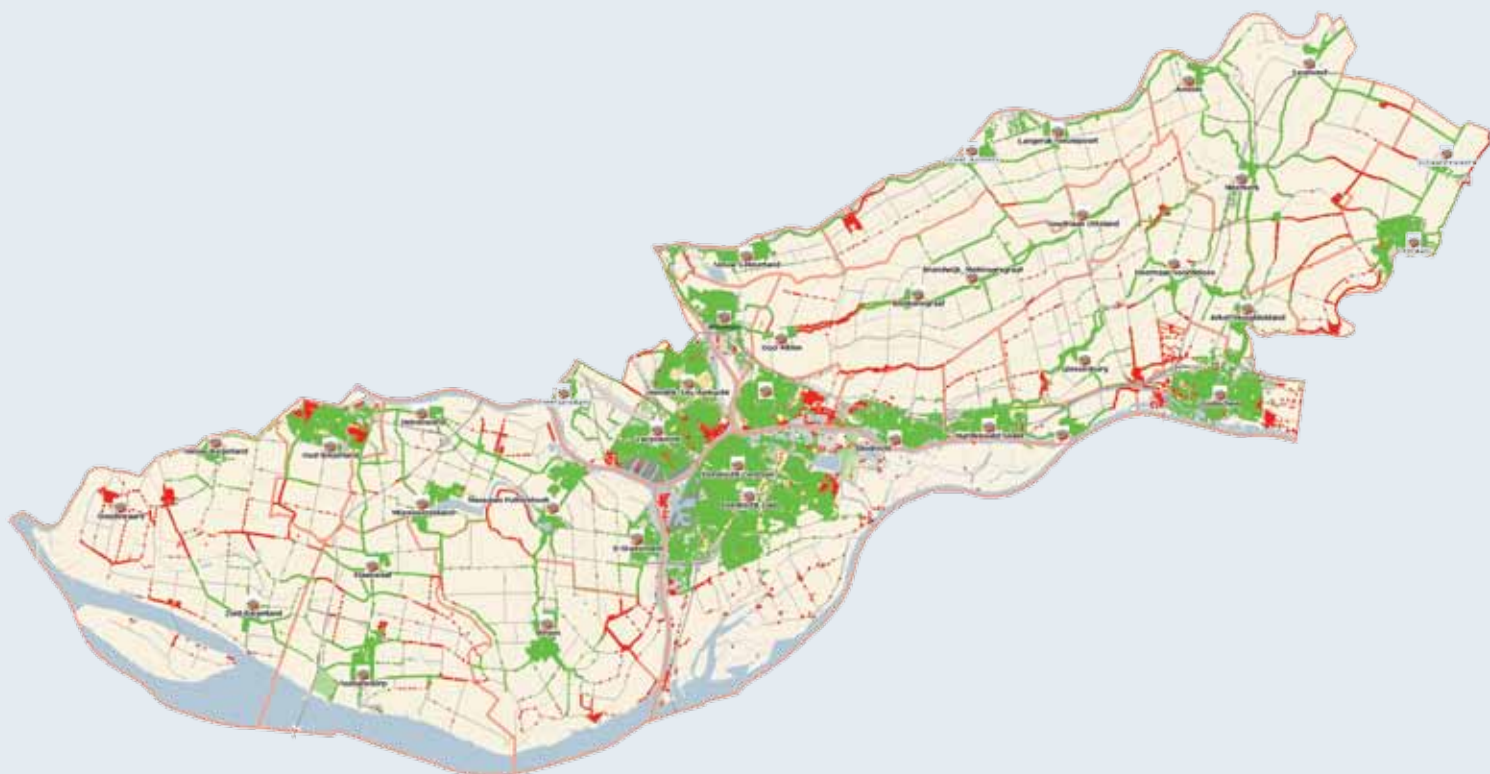
Dekkingsplan

De Brandweer Zuid-Holland Zuid heeft in 2012 het wettelijk vereiste dekkingplan en tevens een materiaalspreidingsplan gemaakt. In de Wet veiligheidsregio's zijn voor de brandweer opkomsttijden benoemd. De brandweer moet (afhankelijk van het type gebouw) na alarmering tussen de 5 en 10 minuten met een eerste voertuig bij het incident zijn. De brandweer mag tot uiterlijk 18 minuten afwijken, maar moet dit wel zorgvuldig gemotiveerd zijn in het dekkingplan en bestuurlijk vastgesteld.

Strijd tegen ongewenste meldingen

In Zuid-Holland Zuid zijn ongeveer 650 gebouwen aangesloten op het openbaar meldsysteem (OMS), deels verplicht vanwege een aanwijzing in het bouwbesluit. Het gaat voornamelijk om gebouwen met een hoog brandrisico. In deze gebouwen is een brandmeldinstallatie aangebracht met hand- en automatische melders. Bij het activeren van een melder wordt de melding direct naar de gemeenschappelijke meldcentrale (GMC) doorgezet. De GMC alarmeert vervolgens de brandweer die naar het adres van de melding gaat. Maar hierdoor rukt de brandweer 98,3% van de gevallen onnodig uit, met de mogelijke risico's voor de brandweertaken.

In 2012 kwamen 1.869 automatische brandmeldingen binnen bij de GMC, waarop de brandweer is gealarmeerd. Slecht 1,7% van deze meldingen werd veroorzaakt door brand. Alle andere meldingen werden veroorzaakt door organisatorische en tech-

nische onvolkomenheden zoals roken, werkzaamheden, koken, slecht onderhoud van de brandmeldinstallatie en het gedrag van de gebruikers. Daarom is al in 2011 een begin gemaakt met het project 'Terugdringen Ongewenste en Onechte Meldingen' (TOOM). Doel van het project is om te zorgen dat in 2014 het aantal nodeloze brandmeldingen met 50% is gereduceerd ten opzichte van 2011.

Operationele Informatievoorziening

In 2012 heeft de regionale brandweer ZHZ nieuwe stappen gezet in het verder ontwikkelen en uitrollen van de digitale informatievoorziening op de brandweervoertuigen. Daardoor beschikt men in het veld over adequate informatie, bij het bestrijden van het incident. Het project, dat gestart is vanuit het project Spoorzone, kent een dusdanig grote belangstelling dat korpsen van andere veiligheidsregio's inmiddels ook van deze mobiele dataterminals (MDT) hebben aangeschaft. De voertuigen met een MDT worden in de kazernes voorzien van de benodigde updates. Vanuit de centrale organisatie wordt het netwerk gefaciliteerd en onderhouden. De komende jaren zal de planvorming die op de MDT wordt ontsloten geschikt en actueel gemaakt worden om de repressie maximaal te ondersteunen.

Vakbekwaam blijven

Het afgelopen jaar is voor de (hoofd-)officieren van dienst (OvD) afgesloten met een integrale kennistoets. De uitkomst van de toets is input voor het komende jaar om de OvD in de gelegen-

heid te stellen om de juiste onderwerpen te oefenen. De toets laat tevens zien dat de onderwerpen waarop de laatste tijd is geïnvesteerd bij de OvD zijn vruchten gaat afwerpen. De bevelvoerders hebben gelegenheid gehad om mee te doen met de jaarlijkse bevelvoerders-trainingen. Tijdens deze trainingen worden realistische scenario's beoefend en feedback gegeven over het optreden als bevelvoerder. De evaluatie van de trainingen geven een overwegend positief beeld.

Hoge SnelheidsLijn (HSL) en Betuweroute

Op de HSL is in oktober een oefening gehouden waarbij het zogenaamde langtransport is beoefend. Het langtransport is bedoeld om slachtoffers van een treinincident in de HSL-tunnels op een veilige, efficiënte en effectieve wijze naar buiten te transporteren. Tijdens deze oefening is door de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond een instructiefilm gemaakt voor alle regio's die te maken kunnen krijgen met het langtransport.

Ook is twee keer geoefend met de 25.000 Volt-teams op zowel de Betuweroute als op het HSL-tracé. De 25.000 Volt-teams zijn bedoeld om een veilige werkomgeving te realiseren voor de hulpverleners; zij kunnen met speciale apparatuur controleren of de elektriciteit op de bovenleiding van het spoor daadwerkelijk is uitgeschakeld.

Ongevalsbestrijding Gevaarlijk Stoffen

In het kader van de spreiding specialismen over de gehele regio, welke in 2013 volledig geïmplementeerd zal worden in ZHZ, is vooruitlopend daarop het gaspakkenteam van Hardinxveld-Giessendam al ingericht. Waar voorheen de brandweer twee teams met zes gaspakdragers kon leveren, hebben we nu één team met acht gaspakdragers. Voor dit team is een ander voer-

tuig gekomen en een extra voertuig om materialen mee te nemen. Doel hiervan is om flexibeler, sneller en efficiënter incidenten met gevaarlijke stoffen te kunnen bestrijden en beheersbaar te maken.

Afdeling Materieel en Logistiek

In maart 2012 is gestart met het softwareprogramma Safety Portal. Hiermee beheert de Afdeling Materieel en Logistiek (AML) al het materieel van de Veiligheidsregio. Ook de werkplaats-planning maakt deel uit van Safety Portal. De clusters kunnen in Safety Portal storingen melden en werkorders aanmaken voor dagelijks onderhoud. Storingen worden direct door AML omgezet naar gepland werk. Ook kan er straks vanuit Safety Portal in overleg met de gebruikers besteld worden. In de laatste maanden van 2012 is AML druk bezig geweest met het regionaliseren. Het streven is om rond 1 juli 2013 alles gereed te hebben.

Spoorzone

Voor het realiseren van bereikbaarheidsvoorzieningen langs het spoortracé Dordrecht – Zwijndrecht, hebben beide gemeenten en ProRail in oktober een projectovereenkomst getekend. Deze maakt het onder meer mogelijk om wegen, opstelplaatsen voor voertuigen, trappen, deuren in geluidsschermen en

wordt aandacht gevraagd voor de risico's die het vervoer van gevaarlijke stoffen met zich meebrengt. Op een speciale website is informatie te vinden over wat de gemeenten en hulpdiensten doen; inwoners krijgen handelingsperspectieven aangeboden. Begin 2013 is de campagne gestart.

Leeragentschap brandweer ZHZ

“Leert de Brandweer van lessen uit eerdere ongevallen met brandweertaken?” Dat was de vraag die de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) stelde bij de start van een onderzoek naar het veiligheidsbewustzijn bij brandweerpersoneel. De belangrijkste conclusie van het onderzoek toen was dat er ‘nauwelijks wordt geleerd van ongevallen’. De brandweer heeft deze conclusie ter harte genomen en bundelt met het landelijke programma ‘Verbeteren leren vermogen brandweer’ een aantal projecten die het leren bij de brandweer een positieve impuls geeft. Eén van deze projecten is het oprichten van een landelijk en regionaal leeragentschap om geleerde en te leren lessen breed te delen met het brandweerveld.

Mechanische ventilatie uitschakelsysteem

Zorginstellingen, scholen en woningbouwcorporaties hebben sinds eind 2011 op ruim zestig locaties in Dordrecht en Zwijndrecht een aansluiting gerealiseerd op het mechanische ventilatie uitschakelsysteem (VUS). Hiermee kan bij een grote brand of gifwolk vanuit de meldkamer met één druk op de knop het aangesloten ventilatiesysteem worden uitgezet.

De verwachting is dat het aantal objecten nog verder zal toenemen, vooral bij woningbouwcorporaties.

Informatie Gevaarlijke Stoffen (IGS)

Met het programma Informatie Gevaarlijke Stoffen (IGS) wil Brandweer Nederland met ProRail, KeyRail en de betrokken spoorwegondernemingen de informatievoorziening over gevaarlijke stoffen op het spoor verbeteren. Brandweer Nederland wordt mede vertegenwoordigd door de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid om deze verbetering te realiseren.

droge blusleidingen op de spoorbrug aan te leggen. Voor het verbeteren van de bluswatervoorziening zijn in totaal 24 geboorde putten gerealiseerd. Voor de bewoners in Dordrecht en Zwijndrecht is in het kader van de risicocommunicatie het afgelopen jaar gewerkt aan de campagne ‘Wat doe je’. Hiermee

Systeemoefening 2012

Sinds de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's en de hieraan gerelateerde besluiten is elke veiligheidsregio verplicht jaarlijks een systeemoefening te organiseren. Hierin worden alle teams binnen de zogenaamde hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing tegelijkertijd beoefend. Accenten liggen op de basisvereisten crisismanagement, te weten: alarmering, opschaling, organisatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie.

Voor de systeemoefening, die op 28 november plaatsvond, is gekozen voor een scenario waarbij een incident met gevaarlijke stoffen plaatsvond in de spoorzone tussen station Zwijndrecht en Dordrecht. Dit sluit aan bij het Regionaal Risicoprofiel VRZHZ. De oefening verliep volgens de lijnen die in de praktijk worden

gehanteerd. Er deden ongeveer 100 personen mee aan deze oefening. Zoals eerder aangegeven heeft de VRZHZ op alle onderdelen waar dat mogelijk was vooruitgang geboekt.

Overige oefenactiviteiten

In 2012 vonden nog vele, kleinschalige, oefeningen en trainingen plaats. Daarnaast vonden trainingen plaats voor specifieke disciplines (zoals crisiscommunicatie en informatiemanagement). Ook werd in elke gemeente een bestuurlijke oefening gehouden; aan de hand van een scenario wordt het gemeentelijk beleidsteam samen met het team Bevolkingszorg geoefend. Het beoefenen van het COPI vond plaats tijdens een COPI-oefenweek waarbij op een oefenlocatie realistische omstandigheden werden nagebootst zodat het COPI meerdere oefeningen achter elkaar kon uitvoeren.

Ketenpartners witte kolom trainen mee met CoPI

Twee groepen trinden onder leiding van Opleiden, Trainen en Oefenen tweeënhalf dag in een volledige CoPI-bezetting, met onder meer de Officieren van Dienst-Geneskundig (GHOR), Brandweer, Politie en Bevolkingszorg (gemeente). 'Vooral het feit dat de deelnemers buiten hun gebruikelijke omgeving tweeënhalf dag intensief samenwerkten kwam de teambuilding en samenwerking enorm ten goede', aldus Sander Zwanenburg van de GHOR.

Realiteit

'We deden met een staf van zo'n 25 mensen en twee groepen van 15 man in totaal twaalf oefeningen van zo'n anderhalf tot twee uur. Na de evaluatie gingen we snel door naar de volgende oefening, waardoor de deelnemers in speedtempo elkaars kwaliteiten en manier van reageren leerden kennen en leerpunten in de volgende oefening direct in de praktijk konden brengen. Vaak treden we zelf op als tegenspeler, nu was er voor elke discipline een tegenspeler beschikbaar. Dat zorgde op een leuke manier voor interessante leerpunten. We hebben bij een oefening met brand in een verzorgingshuis bijvoorbeeld twee managers van zo'n instelling betrokken. Voor hen was het goed om te zien wat er voor hun deur komt te staan en wat er allemaal gebeurt. Alle oefeningen hadden overigens betrekking op de realiteit in Zuid-Holland Zuid. Andere scenario's waren onder meer de gijzeling van een bus schoolkinderen en vervoer van gevaarlijke stoffen in de Spoorzone. We merkten dat de deelnemers het leuk en leerzaam vonden en het realiteitsgehalte van de scenario's waardeerden.'

Continuïteit van zorg

Een van de deelnemende regiomanagers van het Rivas was Twan van den Munckhof. 'Bij de gebruikelijke interne BHV-oefeningen besteden we vooral aandacht aan uitvoerende taken rondom ontruiming', vertelt hij. 'Het was goed om nu eens te zien hoe het er aan toe gaat in het CoPI. Vooral het gestructureerde verloop en de samenwerking tussen de diensten viel me in positieve zin op. Zij zijn vooral gericht op de technische kant van de ontruiming. Doordat ze meer afstand hebben tot de instelling, dan bijvoorbeeld de regiomanager, handelen ze zakelijk. Het kan denk ik geen kwaad dat ze wel begrijpen dat die emotioneel betrokken zijn als hun gebouw afbrand en hun cliënten in gevaar zijn, zodat de samenwerking tot het beste resultaat leidt. Bijzonder nuttig was de aandacht die we besteedden aan de continuïteit van zorg na ontruiming en aan het overzicht tijdens ontruiming. Het valt namelijk niet mee om altijd een duidelijk beeld te hebben van patiënten, bezoekers, vrijwilligers en medewerkers die aanwezig zijn. Daaraan besteden we de komende tijd intern extra aandacht. Dat doen we ook met samenwerking met de gemeente en taxibedrijven die het vervoer bij ontruiming regelen en met de beschikbaarheid van elektronische dossiers op de tijdelijke locatie, vooral wanneer bijvoorbeeld de stroom uitvalt.

Ik wil mijn complimenten maken voor de aanpak van de oefening. Mijn inzicht is vergroot, ik weet beter wat ik in zo'n situatie kan verwachten, met welke organisaties ik te maken heb en hoe ik moet optreden.'

Regionaal Operationeel Team

Het Regionaal Operationeel Team (ROT) is inmiddels in de nieuwe ruimte van het Regionaal Coördinatie Centrum (RCC) aan de Romboutslaan in Dordrecht beoefend. In verschillende oefeningen is ruim aandacht besteed aan de implementatie van het nieuwe Regionaal Crisisplan en de onderliggende handboeken, evenals het netcentrisch werken en het gebruik van het Landelijk Crisismanagement Systeem (LCMS).

NL Alert

In de zomer van 2011 heeft de Minister van Veiligheid en Justitie besloten tot uitrol van NL-Alert in alle veiligheidsregio's. Sinds 8 november 2012 is het systeem in heel Nederland geïmplementeerd. NL-Alert wordt alléén ingezet bij rampen en crises op het moment dat die zich voordoen. NL-Alert wordt ook ingezet voorafgaande aan acute dreiging (bijvoorbeeld hoogwater), als incidenten:

- acuut handelen van de burger vergen;
- een fysieke bedreiging vormen;
- voor grote maatschappelijke onrust/ontwrichting zorgen.

Belangrijk is dat burgers een bericht van NL-Alert ervaren als zéér urgent, er onmiddellijk kennis van nemen en er naar handelen. NL-Alert wordt naast het sirenestelsel en andere communicatiemiddelen ingezet om burgers in een 'bepaald gebied' te alarmeren. De techniek die

hiervoor gebruikt wordt, heet cell-broadcasting. Hierbij worden berichten via zendmasten uitgezonden naar alle mobiele telefoons binnen het zendbereik van de 'gekozen' masten. Iedereen met een geschikte mobiele telefoon, een geactiveerd NL-Alert-kanaal en binnen het zendbereik ontvangt het bericht.

Planvorming: RBP en IBP

Op basis van het Besluit veiligheidsregio's moeten Rampbestrijdingsplannen (RBP) voor BRZO-inrichtingen worden vastgesteld. Met het vaststellen van de RBP's voor Univar Zwijndrecht B.V., Ashland Industries Nederland N.V. en De Haan Oil Storage B.V. in december 2012 zijn alle acht Rampbestrijdingsplannen die de VRZHZ kent, geactualiseerd en in het nieuwe format opgeleverd. Eerder werden de RBP's voor Dupont du Nemours, Fokker Aerostructures, Standic, Transterminal Dordrecht en Rangeeremplacement Kijfhoek vastgesteld.

Naast Rampbestrijdingsplannen kent de VRZHZ ook Incidentbestrijdingsplannen (IBP). Hierin zijn bijzonderheden over specifieke incidenten vastgelegd. Het gaat om specifieke informatie of afspraken die geen onderdeel zijn van het Regionaal Crisisplan omdat ze samenhangen met de bijzondere kenmerken van het incident. In 2012 werden IBP's vastgesteld voor: extreme weersomstandigheden, incidenten op het water en stroomuitval. In 2013 volgen die voor verstoring drinkwatervoorziening, overstromingen, incidenten op het spoor, buisleidingen, infectieziekten, incidenten op de weg, verstoring gasvoorziening en verstoring telecommunicatie/ICT.

Sinds 1 januari 2013 neemt de VRZHZ op het gebied van ICT, financiën, inkoop en personeelszorg geen diensten meer af van het Servicecentrum Drechtsteden (SCD). De salarisadministratie zal VRZHZ laten verzorgen door ADP. De tweede helft van 2012 stond voor een belangrijk deel in het teken van het voorbereiden op deze ingrijpende veranderingen.

Besluitvorming, ontvlechting, frictiebepaling, het inrichten van de nieuwe eigen organisatie en de daarbij behorende aanbestedingen (ICT, financieel pakket, personeelsinformatiesysteem en salarisverwerkingsysteem) hebben veel tijd en aandacht gevegd. Het inbesteden van de taken heeft personele uitbreiding bij bureau beleids- en bestuursondersteuning voor de personeelszorg en salarisadministratie tot gevolg; de afdeling Bedrijfsvoering is versterkt ten behoeve van ICT, financiën, inkoop en verzekeringen.

Parallel met de ontvlechting van het SCD vond de voorbereiding plaats van de regionalisering van de brandweer. Hiermee kwam al het personeel van de brandweer (beroeps- en vrijwilligers) per 1 januari 2013 in dienst van de VRZHZ. Daarnaast kwam ook al het materieel van de brandweer in eigendom over naar de Veiligheidsregio en was er sprake van geografische schaalvergroting: 37 gebouwen verspreid in de regio. Het facilitair beheer van de

gebouwen blijft tot 1 januari 2014 bij de gemeenten. Ook de logistiek rond de post en het ICT-beheer en de andere ondersteunende processen zijn sinds 1 januari 2013 centraal belegd bij de afdeling Bedrijfsvoering. Tenslotte is een koud (kantoor) en warm (operationeel 24/7) ICT-piket in eigen beheer georganiseerd.

Centrale inkoop/uitgevoerde aanbestedingen

Zoals gezegd, de centrale inkoopfunctie voor de VRZHZ is belegd bij de afdeling Bedrijfsvoering. In een zeer korte periode in 2012 is deze functie qua kennis, expertise en bemensing ontwikkeld. De organisatie als klant moest hierin nadrukkelijk worden meegenomen. Voor Europese en openbare aanbestedingen bewaakt de afdeling Bedrijfsvoering het proces en zorgt dat deze overeenkomstig het beleid en wet- en regelgeving worden uitgevoerd. In 2012 is een aantal Europese aanbestedingen begeleid. Het ging om onder meer verzekeringen (personeel en materieel), energie (voor de Dordtse locaties), schoonmaak (voor de Dordtse locaties), financieel pakket en multi-functionals (voor de hele VRZHZ). Het goed en zorgvuldig uitvoeren van een aanbesteding kan resulteren in een kostenreductie voor de VRZHZ.

Het afgelopen jaar is voortuitgang geboekt op het gebied van de gemeentelijke processen, zowel voor de koude als de warme situatie. De VRZHZ en subregio's (Alblasserwaard/Vijfheerenlanden, Drechtsteden en Hoeksche Waard) hebben capaciteit beschikbaar gesteld voor ondersteuning van de coördinerend gemeentesecretaris, de organisatie en de prestaties van de gemeentelijke kolom bij incidenten. Zo heeft het algemeen bestuur begin 2012 besloten de organisatie van de crisiscommunicatie regionaal in te richten.

Doorontwikkeling gemeentelijke kolom

Aan de gemeentelijke crisisbeheersing zijn de afgelopen jaren steeds hogere eisen gesteld. Waar crisisbeheersing voor politie, brandweer en GHOR dagelijks werk is, geldt dat voor de gemeenten zeker niet. Wel zijn de gemeenten de afgelopen jaren verder geprofessionaliseerd. Bureau Gemeenten ondersteunt de gemeenten bij het uniformeren en optimaliseren van de processen.

Voor de verdere doorontwikkeling van de gemeentelijke kolom heeft de Adviesgroep Gemeentesecretarissen Veiligheid (AGV) opdracht gegeven om te komen met een voorstel voor de inrichting van de koude en de warme organisatie van de gemeentelijke crisisbeheersing. Uitgangspunt daarbij is: subregionale organisatie met een doorkijk naar de regionale organisatie.

Doelstelling van de verdere doorontwikkeling van de gemeentelijke kolom is onder normale omstandigheden capaciteit meer efficiënt te verdelen, zodat zaken niet in elke gemeente individueel worden uitgevoerd, maar één keer om daarmee meer uniformiteit, effectiviteit en kwaliteit te bereiken. Voor in warme situaties: werk in crisisbeheersing samen, zodat minder mensen opgeleid en geoefend hoeven te worden en toch wordt voldaan aan de gewenste kwantiteit en kwaliteit en professionaliseer door ervaring te concentreren.

Handboek en draaiboeken

In 2012 zijn het handboek Bevolkingszorg en de draaiboeken voor de processen (Publieke Zorg, Omgevingszorg, Informatie en Ondersteuning) ontwikkeld. Deze hebben tot doel een

duidelijk overzicht te geven hoe de gemeentelijke crisisorganisatie georganiseerd is en welke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden de gemeentelijke functionarissen hebben. Het handboek en de draaiboeken vervangen de oude rampenplannen en zijn uniform voor alle gemeenten in onze regio.

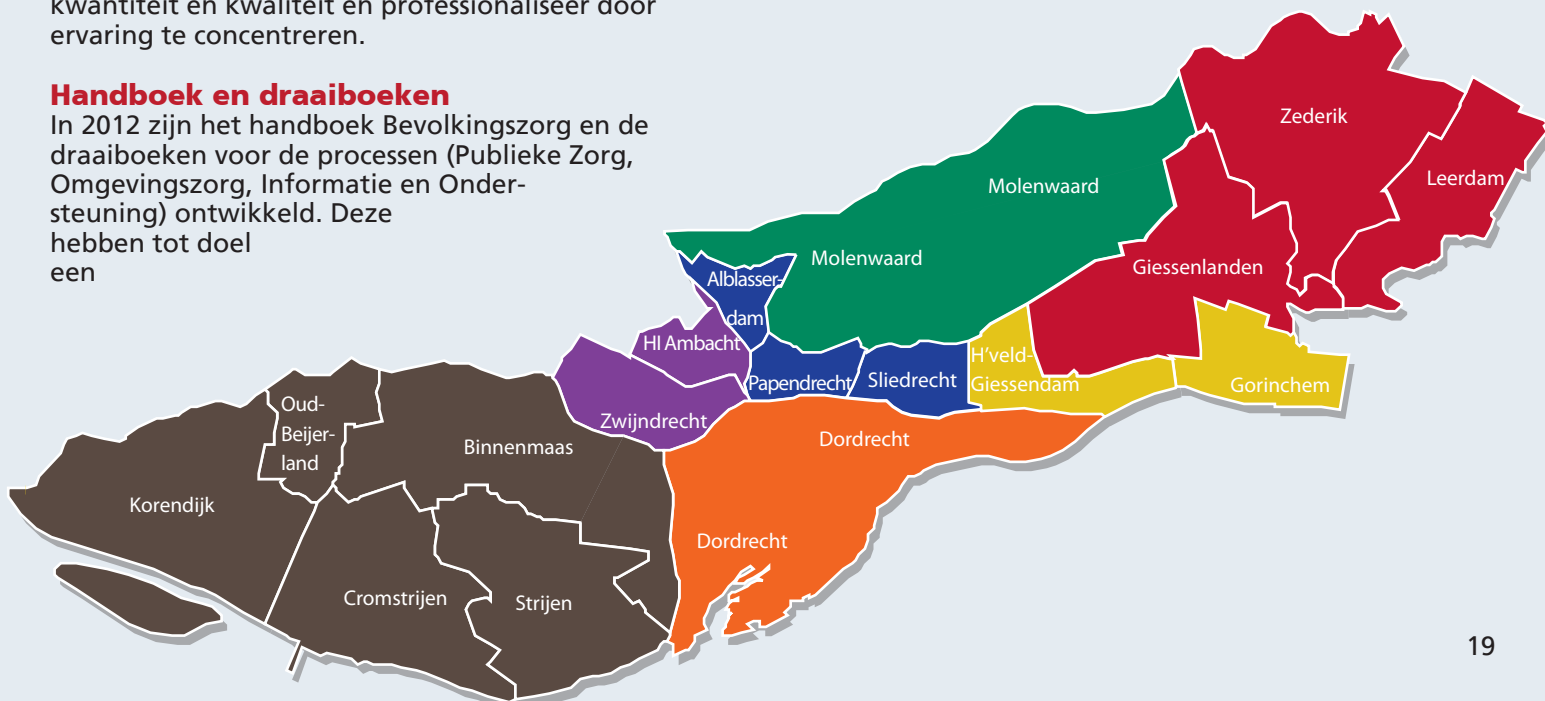
Crisiscommunicatie

Zodra een incident plaatsvindt is er grote behoefte aan informatie over het incident, over wat er moet worden gedaan en de mogelijke gevolgen. Vragen moeten snel worden beantwoord. 'Moet ik ramen en deuren sluiten? Kan ik nog de weg op?' Later is meer behoefte aan andersoortige informatie. 'Hoe kon dit gebeuren? Kan er iemand aansprakelijk worden gesteld?'

Voor adequate crisiscommunicatie is het van belang een goede beschrijving van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de medewerkers en teams vast te leggen. Het in 2012 vastgestelde handboek Crisiscommunicatie beschrijft wie belast is met de uitvoering van crisiscommunicatie.

Continuïteitsplan ICT en elektriciteit

In 2012 kregen de gemeenten het verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie om te komen een continuïteitsplan bij uitval van ICT en elektriciteit. Doel hiervan is de effecten van een verstoring zoveel mogelijk te reduceren, de kernactiviteiten van de organisatie te continueren en het herstel te bespoedigen. Het continuïteitsplan moet gemeenten ten tijde van incidenten, rampen of crises in staat stellen om kernactiviteiten te continueren of te herstellen. Het opgestelde continuïteitsplan ICT en elektriciteit is één van de thema's uit een algemeen continuïteitsplan.

Verdere versterking van samenwerking in de geneeskundige keten is in 2012 een belangrijk onderwerp geweest voor de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). Er zijn (nieuwe) afspraken gemaakt met ketenpartners en het accountmanagement is verder ingevoerd. Tevens is gestart met beleidsontwikkeling op gebied van informatie-uitwisseling, grootschalige geneeskundige bijstand en het ontwikkelen van een regionaal zorgrisicoprofiel.

Nieuwe afspraken ketenpartners en accountmanagement.

De VRZHZ heeft nieuwe convenanten afgesloten met de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) en de Publieke zorg met de GGD, gericht op de voorbereiding op rampen/crisis en onderlinge samenwerking. Convenanten waarin de eigen verantwoordelijkheid van de RAV en de GGD voor opgeschaalde zorg onder bijzondere omstandigheden een plek hebben gekregen.

Doorontwikkeling GHOR-crisisorganisatie

Op basis van de Wet veiligheidsregio's heeft de GHOR ten tijde van crisis heldere taken: regie, coördinatie, aansturing en advies. In 2012 is de GHOR-crisisorganisatie opnieuw ingericht. Ontwikkelen van kennis en kunde op het gebied van crisismanagement en het aansluiten bij de vraag vanuit de witte kolom zijn speerpunten. Informatiemanagement is daarin voor de GHOR van cruciaal belang. Daarom is in 2012 geïnvesteerd in de opleiding van de piketfunctionarissen in het gebruik van LCMS en informatiemanagement ten behoeve van de witte kolom.

Welke informatie heeft de ketenpartner bijvoorbeeld nodig om te kunnen inspelen op de zorgvraag en ontwikkelingen die op hen af komen? Naast het voorzien van de ketenpartners van informatie is de witte kolom ook een bron van informatie. Denk alleen al aan de 'basis'-informatie over het aantal cliënten dat in een verzorgingshuis woont en verzorgd wordt.

De GHOR investeert in goed opgeleide piketfunctionarissen. Er is ingezet op uniformiteit, samenwerking en structuur in de sectie GHOR. Mijlpaal in 2012 was de ketenoefening met het Beatrixziekenhuis in Gorinchem, waarin een grote groep gewonden moest worden opgevangen door de Geneeskundige Combinatie (GNK-c) en het Beatrixziekenhuis. De GNK-c is een complexe samenwerking van professionals zoals het Hoofd Gewondennest, de Coördinator Gewonden Vervoer, ambulanceteams en vrijwilligers (de SIGMA) aangestuurd door de Officier van Dienst- Geneeskundig onder verantwoordelijkheid van de GHOR.

Zorginstellingen en zorgcontinuïteit

Prepared2Care (P2C), een project dat al in 2011 werd gestart om verpleeg- en verzorgingshuizen en dergelijke (=AWBZ-sector) te ondersteunen in het nadenken over continuïteit van zorg tijdens een crisis of bij schaarste, maakt inmiddels deel uit van de dagelijkse werkzaamheden binnen de GHOR. Eén van de directe resultaten hiervan is dat enkele crisiscoördinatoren uit deze sector hebben meegeoefend tijdens de COPI-oefenweek (zie ook pagina 16).

P2C wordt tevens gebruikt om het informatiesysteem 'GHOR 4All' breder onder de aandacht brengen van de AWBZ-sector. GHOR4All is een effectief hulpmiddel dat helpt om inzicht te krijgen in de eigen (on-)mogelijkheden tijdens een crisis. Tegelijk biedt dit systeem de mogelijkheid om een witte kaartlaag te ontwikkelen in LCMS. Hiermee is het mogelijk om tijdens een crisis met één druk op de knop inzicht te krijgen in bijvoorbeeld de plaats en het type verzorg- en verpleeghuizen die zich in het bedreigde gebied bevinden.

Naar integrale advisering

De strandrellen in Hoek van Holland staan de meesten nog helder voor ogen. Veel vragen zijn gesteld over evenementenveiligheid en advisering. Binnen de VRZHZ heeft dit onder leiding van de afdeling Risico- en Crisisbeheersing geleid tot het project 'Multidisciplinair veiligheidsbeleid publiekevenementen'. Samen met de politie, brandweer en gemeenten heeft de GHOR geparticipeerd in deze beleidsontwikkeling.

Beleidsontwikkeling op nieuwe vraagstukken

Een nieuwe ontwikkeling in 2012 was de start van het project 'VAVAZ', Vraag en Aanbod in de Veiligheidsregio's en Acute Zorgsector. Het is een bovenregionaal project in samenwerking met diverse veiligheidsregio's, GHOR-bureaus en meerdere Regionaal Overlegorganen Acute Zorg (universitaire traumacentra). De GHOR ZHZ is trekker van dit project. Het project vertaalt het regionaal risicoprofiel naar specifieke type zorgvragen.

Ter illustratie: een grote brand met slachtoffers. De zorg die wordt gevraagd is specialistische brandwondenzorg. Deze is in Nederland verdeeld over drie brandwondencentra. VAVAZ wil bij de risico's uit het regionaal risicoprofiel concrete zorgvragen definiëren. In 2013 verwacht de GHOR het gedeelte van het project aangaande deze zorgvragen voor de spoed-eisende medische hulpverlening af te ronden.

Mitigating Spatial Relevant Risks in European Regions and Towns (MiSRaR) is een project waarin onder leiding van de VRZHZ zeven Europese partners samenwerken in de ontwikkeling van een effectieve risicobeheersing ter voorkoming of beperking van rampen gerelateerd aan / door middel van ruimtelijke ordening en - inrichting. Het gaat daarbij meer specifiek om het verkleinen van de kans op en de gevolgen van natuurlijke en technologische rampen.

MiSRaR startte in het voorjaar van 2010; er zijn 16 thematische seminars georganiseerd waarbij tussen de deelnemers kennis en ervaringen op het terrein van risicobeheersing en ruimtelijke inrichting werd uitgewisseld. Het project werd in oktober 2012 afgerond met een slotconferentie op in het Stadhuis van Dordrecht waaraan ruim 45 deelnemers uit negen Europese landen deel namen.

Slotconferentie

Tijdens de conferentie blikte de algemeen directeur Peter Bos terug op het project en noemde het belang van een pro-actieve opstelling door veiligheidsregio's bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hij gaf aan dat de Veiligheidsregio veel geleerd heeft van het project en zich nog méér bewust is geworden van de noodzaak om als Veiligheidsregio al in een vroeg stadium invloed uit te oefenen op processen die belangrijk zijn voor de veiligheid in het gebied.

Mahesh Bhardway, de vertegenwoordiger van het Intereg4c programma, benadrukte het belang van Europese samenwerking en de deelnemers gaven diverse presentaties over deelaspecten van het

project. Aan het eind van de middag maakte de uit de VS overgekomen Paulo Lemos een vergelijking tussen de Europese aanpak en die in de Verenigde Staten.

Handboek en brochures

De ervaringen van de partners zijn opgenomen in drie brochures en een Handboek. Het Handboek werd tijdens de slotconferentie door de projectleider Nico van Os uitgereikt aan de voorzitter van de internationale stuurgroep, Antoin Scholten, toen nog burgemeester van Zwijndrecht. Eerder in het najaar was de derde brochure al verschenen met de titel: "Implementatie van risicomanagement: praktische lessen binnen de EU" als laatste in een serie van drie.

De handreiking is beschikbaar in het Engels en de talen van alle participanten. Alle brochures en het Handboek zijn beschikbaar op de website van het project www.misrar.eu.

Lokale slotconferenties

Na de slotconferentie in Nederland hebben alle partners lokale bijeenkomsten gehouden om de resultaten te presenteren. Deze werden goed bezocht en waren erg succesvol.

Kort na de slotconferentie kwam het positieve bericht van de Europese Unie dat ze heeft ingestemd met het vervolgproject "PRISMA", waaraan naast de VRZHZ, ook de steden Tallinn, Aveiro en Mirandela weer mee zullen doen, alsmede een de nieuwe Bulgaarse partner SZEDA. De VRZHZ is ook voor dit project de Europese leadpartner.

Financiën

De VRZHZ heeft in 2012 voor het uitvoeren van haar wettelijke taken een netto begroting van € 14 miljoen (inkomsten van dienstverleningsovereenkomst en projectsubsidie niet meegerekend). Daarvan wordt € 4,8 miljoen ingebracht via de inwonerbijdrage en € 4,4 miljoen via de rijksdoeluitkering.

De VRZHZ heeft daarnaast een tweetal dienstverleningsovereenkomsten voor het uitvoeren van de brandweertaak. Voor het uitvoeren van de overeenkomst met de gemeente Dordrecht is circa € 8,1 miljoen beschikbaar. Voor het uitvoeren van de overeenkomst voor het samenwerkingsverband De Waard (gemeente Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland) is circa € 1,7 miljoen beschikbaar. Het bestuur van de VRZHZ heeft ingestemd met een aanvullende structurele taakstelling van 5% voor 2012, bovenop de in 2011 opgelegde structurele taakstelling van 5%. Dit betekent dat de VRZHZ vanaf 2012 structureel € 0,5 miljoen moet besparen.

In 2012 heeft het bestuur van de VRZHZ het besluit genomen om vanaf 1 januari 2013 geen diensten meer af te nemen van het Servicecentrum Drechtsteden, aangezien de behoeftestelling van de VRZHZ enerzijds en de aanbodmogelijkheden van het SCD

anderszijds met name op het gebied van ICT niet aansloten. De VRZHZ heeft in 2012 nog wel diensten afgenomen op het gebied van ICT (gedeeltelijk), P&O, financiën, inkoop en verzekeringen. In verband met de beëindiging heeft de VRZHZ een frictie-kostenvergoeding van circa € 1,27 miljoen voldaan aan het SCD.

In aanvulling op de eerder verstrekte kredietfaciliteit aan de gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Jeugd (voorheen Regio ZHZ) heeft de VRZHZ conform afspraak een extra kredietfaciliteit van € 0,84 miljoen beschikbaar gesteld aan deze GR. Aflossing vindt plaats in drie jaartermijnen.

De VRZHZ heeft in 2012 een nieuw bedrijfspand op het Leerpark in gebruik genomen. De hiermee gepaard gaande totale investering (inclusief inrichting) bedraagt circa € 5,8 miljoen. In dit pand wordt de VRZHZ in zijn huidige samenstelling gehuisvest. Ter financiering van dit pand heeft de VRZHZ in het laatste kwartaal van 2012 een tweetal langlopende leningen afgesloten ter grootte van € 5,5 miljoen.

Inzetten van de Brandweer

Aantal alarmeringen Brandweer

2010	4289
2011	4431
2012	4338

Verdeling Alarmeringen 2012

Categorie	Prio 1	Prio 2	Eindtotaal
Automatische meldingen (OMS)	1799	70	1869 *}
Gebouwbranden	342	15	357
Brand overig	256	474	730
Overigen:			
• Dienstverlening	198	625	823
• Ongeval	199	44	243
• Leefmilieu	13	60	234
• Anders	22	60	82 +
Eindtotaal	2829	1509	4338

*} Waarvan uiteindelijk 33 echte OMS-meldingen (dus 98,3% nodeloze meldingen)

De brandweer is in 2012 betrokken bij volgende incidenten:

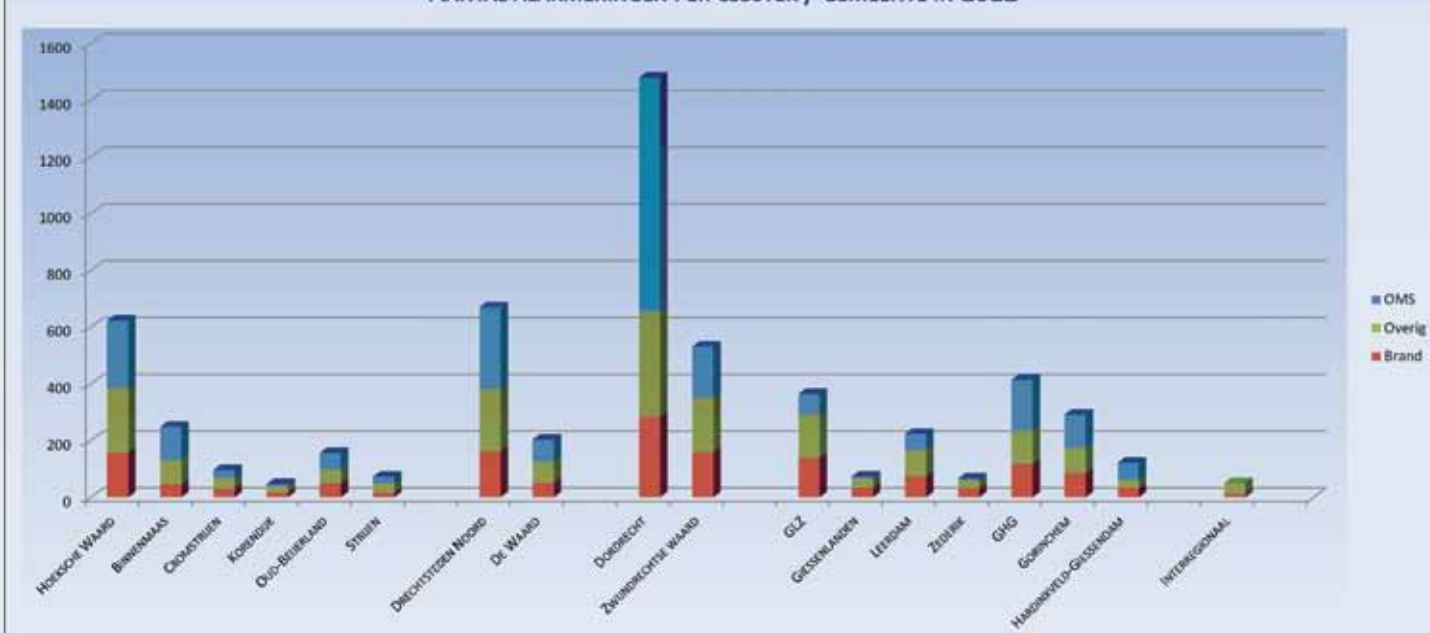
Gemeente / Regio ZHZ	OMS	Gebouwbrand	Brand overig	Overigen	Totaal
Binnenmaas	118	25	21	85	249
Cromstrijen	29	10	20	38	97
Dordrecht	824	92	192	371	1479
Drechtsteden Noord	291	53	110	216	670
Molenwaard	76	24	28	76	204
Giessenlanden	8	12	22	32	74
Gorinchem	119	19	66	88	292
Hardinxveld-Giessendam	62	11	22	28	123
Korendijk	9	3	14	21	47
Leerdam	59	22	52	91	224
Oud-Beijerland	59	17	33	48	157
Strijen	24	13	3	33	73
Zwijndrechtse Waard	183	46	114	189	532
Zederik	8	10	22	27	67
Regio ZHZ			11	39	50
Totale	1869	357	730	1382	4338

OMS = Openbaar Meld Systeem
 Gebouwbrand = Alarm via 112
 Brand overig = Buitenbrand, containerbrand, autobrand, etc.
 Overigen = Hulp- en dienstverlening

De incidenten in 2012 kunnen als volgt worden geclassificeerd:

Classificatie	Frequentie
Grote Brand / Technische Hulpverlening	5
Zeer Grote Brand / Technische Hulpverlening	3
GRIP 1	4
GRIP 2	2
Brandweer Actie Centrum	6

AANTAL ALARMERINGEN PER CLUSTER / GEMEENTE IN 2012

Inzetten van de GHOR

De OvD-G heeft 17 maal assistentie verleend; zeven maal telefonisch en 10 maal door naar de plaats van het incident te gaan. Verder is de GHOR betrokken geweest bij een aantal incidenten, welke zijn opgenomen in het 'Overzicht uitrukken 2012'.

Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO)

Het team OTO heeft het afgelopen jaar scenario's geschreven en oefeningen en trainingen verzorgd:

Systeemoefening

met alle onderdelen van de hoofdstructuur (meldkamer, COPI, ROT, RBT)

Bestuurlijk

16 Oefeningen met Gemeentelijke Beleidsteams

ROT

4 Oefeningen aan de hand van de Rampbestrijdingsplannen van Standic en Fokker

COPI

Een virtuele oefening met Rijkswaterstaat; een oefenweek met alle COPI-bezettingen (4 COPI's met elk 8 verschillende scenario's) en een try-out voor

de opleiding 'Leider COPI'

Overig

25 LCMS-trainingen voor functionarissen informatiemanagement RCC en 20 introductiebijeenkomsten voor het nieuwe RCC.

Formatie en ziekteverzuim

Bij de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid werkten in 2012 zo'n 350 personen, waarvan circa 130 vrijwilligers.

Het percentage ziekteverzuim:

2010 - 3,58%

2011 - 3,32%

2012 - 2,95%

Klachten

Gelukkig krijgt de VRZHZ tot op heden nauwelijks klachten binnen. In 2011 werd één klacht ingediend; in 2010 en ook in 2012 zijn géén klachten ingediend.

Overzicht uitrukken 2012

Grote brand/THV			
Datum	Gemeente	Adres	Bijzonderheden
04-02-2012	Meerkerk	Broekseweg 16	Uitslaande brand in een schuur dichtbij een woning; GB i.v.m. waterwinning.
22-07-2012	Gorinchem	Klein Schelluinsekade 11	Uitslaande brand groot houten tuinhuis, overslag naar meerdere tuinhuisjes.
15-08-2012	Oud-Beijerland	Karel Doormanstraat 17	Leegstaande woning volledig in brand.
18-08-2012	Zwijndrecht	Kijfhoek	Bermbrand met mogelijke uitbreiding richting woningen.
24-09-2012	Numansdorp	Rijksstraatweg 100	Uitslaande garagebrand.
Zeer grote brand/THV			
Datum	Gemeente	Adres	Bijzonderheden
24-05-2012	Strijen	Land van Esseweg 6	Boerderijbrand, inzet 5 TS en ondersteunende voertuigen, BAC operationeel.
10-08-2012	Dordrecht	Groenmarkt 113	Uitslaande woningbrand op meerdere woonlagen, BAC operationeel.
25-11-2012	Nieuw-Lekkerland	Klipperstraat 20	Uitslaande brand in sportkantine; inzet WTE en WVD; BAC operationeel.
GRIP 1			
Datum	Gemeente	Adres	Bijzonderheden
08-01-2012	Gorinchem	Papland 13d	Zeer grote brand in bedrijfsverzamelgebouw; BAC operationeel.
28-06-2012	Numansdorp	Julianastraat	Buitenbrand, gasleiding lek gestoken in brand.
14-08-2012	Lexmond	A 27	Verkeersinfarct door langdurige beknelling.
01-12-2012	Dordrecht	Oude Maas	Aardgas lekkage in leiding in de Oude Maas tussen Dordrecht en Zwijndrecht.
GRIP 2 / Kern ROT			
Datum	Gemeente	Adres	Bijzonderheden
10-09-2012	Dordrecht	Noorderelsweg 7	Brand in schuur met 200 balen hooi en asbest dak. BAC operationeel.
31-10-2012	Regio ZHZ + VRR		Uitval P2000 en (later) telefonie. BAC operationeel.
GRIP 3 – geen			
GRIP 4 – geen			
BAC			
Datum	Gemeente	Adres	Bijzonderheden
23-05-2012	Sliedrecht	Sperwerstraat thv nr. 1	Gasleiding kapot met forse aardgaslekage, ramen/deuren gesloten in omgeving.
18-06-2012	Regio		Totale uitval OMS.
31-10-2012	Regio		Storing P2000 en (later) telefonie; alarmering RBZHZ via communicator.

Colofon

Omslagfoto: Eddy van Well

Overige foto's: Gerben v/d Boom, Leo den Otter, Eddy van Well en Tamara Schiedon.

Eindredactie: Leo den Otter
Dordrecht, april 2013

